

„Een koning! Een mooie koning, een weggelopen boef! In Mochawo heb ik gehoord dat hij hier in de bossen rondzwerft. En die heb je mijn soep gegeven?”

„En je tabak!” bekende ze. „En het spek heeft hij ook meegenomen. Maar het was toch heus een van de koningen. Geloof me toch . . . En die pels dan?”

Grote mensen denken altijd dat ze alles beter weten. Ook daarop had grootvader een antwoord. „Dat nummer,” zei hij en wees met zijn vinger naar de zwarte cijfers, „hij was bang dat dit nummer hem zou verraden. Dat was zijn gevangenisnummer, kind!”

Maar dacht je nu, dat Waruscha overtuigd was? Helemaal niet!

Ze is nu al lang een volwassen vrouw geworden. Maar als je ooit eens in Rusland komt en haar ontmoet, dan zal ze je vast en zeker het verhaal vertellen hoe zij als klein meisje, in een strenge winter, bezoek kreeg van een van de heilige drie koningen en dat hij bij haar heeft gegeten en bij zijn vertrek, uit dankbaarheid, een mooie pels heeft achtergelaten voor haar grootvader!

Gera Jansma-Van Schouwenburg

Waarom het voor Dorientje geen kerstfeest was

Een zwerver is Jochem niet, al schooiert hij graag alleen op straat. Je kunt je ook wel indenken dat een hond, die midden in Leiden woont, wel eens iets anders wil dan een achtertuintje, of een wandelingetje aan de lijn.

Zelfs toen het in het hele land verboden was voor honden om los te lopen - je weet wel, vanwege de hondsdolheid - zelfs toen is hij nog wel een enkele keer de deur uitgeglipt.

Hij wachtte rustig een geschikt ogenblik af, de komst van de bakker of zo. En voor iemand het in de gaten had wandelde Jochem langs het Rapenburg, met een snoet van 'wie doet me wat.'

Nou zorgde hij er wel voor dat hij geen agent tegen het lijf liep. Dan ging hij éven een hoek om, óf hij liep ijskoud door, alsof hij van de prins geen kwaad wist . . . Zo heeft hij gezorgd, dat zijn baas nooit een boete van de politie kreeg. Kijk eens, als de mensen bij wie je hoort goed voor je zijn, dan moet je ook wat terug doen.

Er zijn in Leiden wel meer van die loslopende viervoeters. Op het Pieterskerkplein, bij Madame, wonen Pieter en Eduard. Daar heeft 'Madame,' zoals de studenten haar noemen, een klein eethuisje. Meestal zie je de honden dan ook in de buurt van dat restaurantje. Pieter is een zwarte poedel en Eduard een klein wit terriërtje. Jochem, die ook terriërbloed in zich heeft, maar die meer op een herder lijkt, - zijn rug is zwart en zijn buik lichtbruin - heeft wel eens geprobeerd met Eduard aan te pappen. Maar daar moest Pieter niets van hebben. Jochem kon kiezen: óf met alle twee bevriend, óf ophoepelen.

Er zijn dus drie mogelijkheden als je in de Leidse binnenstad wandelt:

- 1 je komt één hond tegen, en dat is Jochem,
- 2 je komt twee honden tegen, en dat zijn Pieter en Eduard,
- 3 je komt drie honden tegen.

In het laatste geval lopen ze alle drie achter elkaar: Pieter voorop, Jochem achteraan. Eduard houdt het juiste midden, al schiet hij nu en dan even naar links of rechts uit.

Nu zou je misschien denken dat Pieter en Eduard Jochems beste vrienden zijn. Maar dat is niet helemaal waar. Zijn beste vriend is eigenlijk een vriendinnetje, een meisje van zes jaar en ze heet Dorientje. Ze woont ook op het Rapenburg, in hetzelfde huis als Jochem. Dorientjes vader is Jochem z'n baas, en haar mamma, nou, dat is natuurlijk 'de vrouw'.

Jochem is de oudste en dat weet hij best. Als Dorien een beetje al te wild wordt met haar spelletjes kijkt hij even om, alsof hij zeggen wil: „Kind, stel je niet aan.” Dan laat hij zich op zijn zij vallen en doet of hij slaapt. Zo is het meteen uit met dat drukke gedoe.

Maar natuurlijk draag je als oudste ook meer verantwoordelijkheid. Daarom houdt hij dat kleine woelwaterdje drommels goed in de gaten, vooral op straat in het drukke verkeer. Tenslotte is hij daar al jaar en dag aan gewend!

Zo met de winterdag, als het al vroeg donker wordt, zorgt Jochem er voor op tijd thuis te zijn. Zijn warme plaatsje achter de kachel gaat hem dan boven het gezwerf langs de straat. Pieter en Eduard denken er trouwens net zo over. Bovendien waait het altijd op het Pieterskerkplein. Je hoort de wind vaak om de kerk heen gieren. En dan kun je maar beter binnen blijven.

De week voor Kerst is Dorientje uit logeren gegaan, naar haar oma in Den Haag. Jochem vindt het maar een saaie bedoening in huis. Hij had toch niet gedacht dat hij dat kleine ding zo zou missen. Verveeld ligt hij in de huiskamer. Nu en dan neemt hij een kijkje in de keuken, waar de vrouw druk bezig is met allerlei voorbereidingen voor de Kerstdagen.

Op een ochtend, als de telefoon gaat, sjokt de hond mee naar het toestel. Hij spitst zijn oren. Als moeder de hoorn op de haak heeft gelegd strijkt ze het dier even over de kop. „Vanmiddag Jochem, dan komt het kleine vrouwtje weer,” zegt ze geruststellend. En ze haast zich naar de keuken. Er is nog veel te doen: morgen is het Kerstmis.

Ze let er niet op dat wanneer de bel gaat Jochem stilletjes naar buiten glipt. Pas 's middags, als Dorientje met haar grootmoeder van het station is gekomen, merken ze dat de hond er niet is.

Het kleine meisje gaat het hele huis door: „Jochem, Jochem!”

„Ach, die hond komt straks wel weer boven water, die is natuurlijk de straat op,” zegt vader.

Maar als het donker wordt is Jochem er niet. En als Dorien naar bed gaat is hij er nog niet. De hele nacht is Jochem niet thuis . . .

„Vanmiddag komt het kleine vrouwtje weer.”

Jochem heeft het best begrepen. Als hij de kans schoon ziet glipt hij de deur uit en

gaat links het Rapenburg op, in de richting van het station. Hij kent de weg precies, want hij mag altijd mee, als Dorientje haar oma gaat halen.

Rustig wandelt hij langs de stoplichten, gaat de Stationsweg door en tript de stenen stoep van de grote stationshal op. Hij snuffelt eens hier en daar, loopt langs de loketten en neemt een kijkje bij de controle.

„Vooruit hond, schiet op,” zegt de man bij het controlehokje. Hij schopt in de richting van Jochem, die vlug de benen neemt.

Maar wat hij in zijn hondekop heeft gezet krijgt niemand er uit. Als even later een drom mensen langs het controlehokje gaat, schuift hij tussen allerlei benen door de gang in.

De kaartjesman ziet het net. „Hee daar, die hond, wat moet dat?” Hij gaat er achteraan en jaagt Jochem de grote brede gang door, langs het loket aan het andere eind weer naar buiten. Jochem komt er niet meer in . . . Een beetje triest staat hij aan de achterkant van het station. Hier is hij nog nooit geweest. Wat nu? Hij loopt het pleintje een paar keer rond en blijft eens even voor het naambordje staan, net of hij lezen kan: Terweepark. Toch is hier het station. Hij hoort boven een trein stoppen. En hij besluit te wachten tot het kleine vrouwtje komt.

Op een klein stukje gras, aan de rand van een perkje, gaat Jochem liggen. Zo nu en dan, als er een auto erg dicht langs hem rijdt, tilt hij even zijn kop op. Dan laat hij die weer op zijn voorpoten zakken.

Onafgebroken tuurt hij naar de uitgang. Maar Dorientje komt niet. Die is met oma aan de voorkant het station uitgetrippeld.

Als het donker wordt ligt Jochem er nog steeds. De hele nacht gaat hij niet van zijn plaats.

De lichtjes van de kerstboom branden even helder als andere jaren. Maar voor Dorientje glanzen ze niet. Ze kijkt door een mist van tranen naar de kaarsjes, eigenlijk ziet ze ze niet eens. Ze denkt maar steeds één ding: Jochem is weg. En zonder Jochem is het voor haar geen Kerstmis.

Vader en moeder zijn ook een beetje stil. Ze hebben van alles geprobeerd. Vader is naar de politie geweest, moeder heeft op de fiets de hele stad afgezocht. En oma is met Dorientje naar het station gewandeld. Overal hebben ze gevraagd, maar niemand heeft een zwart met bruine hond gezien. De man bij de kaartjescontrole weet van niets, hij had gisteren geen dienst. Alleen een juffrouw achter een van de loketten herinnert zich vaag iets. „Maar die hond is er weer uitgejaagd, en vandaag heb ik hem niet gezien.”

Ze denken er niet aan om naar de andere uitgang, aan de achterkant, te gaan . . .

Het duurt heel lang voordat Dorientje die avond voor de eerste Kerstdag gaat slapen.

Moeder probeert haar te troosten. „Morgen gaan we weer zoeken, wie weet . . .” Maar zelf is ze in haar hart erg ongerust. Waar zou die hond toch zitten? En je kunt zo weinig doen, net met die feestdagen.

Vader en oma piekeren ook. Alle drie gaan ze laat naar bed en liggen half luisterend, half slapend te wachten.

Wéér een nacht zonder Jochem.

De volgende ochtend staat Dorientje al vroeg bij oma's bed. „Oma, ga je mee Jochem zoeken?” Stil kleden ze zich aan, eten een boterham en gaan de straat op. Oma kan niet weigeren, maar ze heeft er niet veel vertrouwen in. Waar moet je zoeken? Dorientje heeft een plan. Ze neemt haar grootmoeder mee naar het Pieterskerkplein. En ja, warempel, bij het huisje van Madame slenteren Pieter en Eduard. Ze zijn altijd vroeg op pad, zodra Madame 's morgens de deur loszet.

Verder is het doodstil op straat.

„Pieter, Eduard!” roept Dorien. Ze kennen haar wel. Pieter blijft staan en houdt zijn kop scheef, Eduard komt blaffend aanrennen. Dorientje holt naar Pieter toe en legt een arm om zijn nek, Eduard komt er bij staan. Het is of ze voelen dat er wat aan de hand is.

„Jullie moeten Jochem zoeken, Jóchem,” herhaalt Dorien met nadruk. Uit haar manteltje haalt ze het rubberbot, dat altijd in de hondemand ligt. Ze laat Pieter er aan ruiken, en ook Eduard snuffelt even. „Vooruit, Jochem zoeken,” zegt ze nog eens. Oma neemt haar kleindochtertje bij de arm: „Kom liefje, laten we maar naar huis gaan. Wie weet vinden ze Jochem wel. Honden zijn zo slim . . . ”

Maar ze twijfelt er in dit geval heel erg aan.

Pieter en Eduard zijn slimme honden. Ze hebben de boodschap begrepen en gaan op zoek. Het duurt een tijd voor ze op het goede spoor zijn. Er liggen zov eel sporen van Jochem in de stad!

Maar eindelijk, na een paar uur snuffelen komen ze bij het station terecht. Ze tippen met zijn twee en onverstoort dwars door de hal heen, tot grote woede van de kaartjescontroleur.

Aan de andere kant vinden ze Jochem. Kwispelstaartend gaan ze bij hem staan. Jochem kijkt langzaam op, met grote vermoeide ogen. Even likt hij met zijn tong langs z'n bek. Maar hij staat niet op en gaat niet mee. Hij wacht nog altijd, ook al heeft hij twee dagen en nachten niet gegeten of gedronken . . .

Tenslotte keren Pieter en Eduard terug, weer dwars door het station heen, tot n og grotere woede van de kaartjesmeneer.

Ze gaan naar het Rapenburg en stellen zich op voor de deur van Dorientjes huis. Oma ziet ze het eerst en ze roept haar kleindochtertje. Dorien rent naar de deur. Ze wil de honden binnen halen, maar die komen niet binnen. In afwachtende houding blijven ze staan. Vader besluit om achter ze aan te gaan. Dorien moet met moeder en oma thuis blijven.

Net is vader weg, of de telefoon gaat. Het is een mevrouw van het Terweepark, achter het station. Ze vertelt dat er al twee dagen en nachten een hond op het perkje langs het trottoir ligt. Al een paar maal heeft ze hem willen pakken, maar hij liet zich niet grijpen. En nu is het haar zoontje gelukt de hond bij de halsband vast te krijgen. Ze hebben zijn naam en adres op de penning gezien en meteen opgebeld.

„Komt u maar gauw, 't arme beest moet helemaal uitgeput zijn.“

Zenuwachtig van opwinding trekken Dorien, moeder en oma hun mantels aan en haasten zich naar het station. In de hal klinkt een lawaai van jewelste en zien ze een schitterend schouwspel. Vader staat druk te praten met de kaartjescontroleur. Om hem heen springen drie honden blaffend en jankend rond. Het wordt nog rumoeriger als Dorientje op Jochem toerent. Met tranen in de ogen van ontroering, maar toch ook lachend om de gekke situatie kijken oma en moeder toe.

Eindelijk, als de meneer bij het loket het hele verhaal heeft begrepen en niet boos meer is, - vader heeft gelukkig een b este sigaar bij zich - eindelijk zet de stoet zich in beweging.

Een paar uur later is de rust op het Rapenburg teruggekeerd. Pieter en Eduard zijn na een extra traktatie weer naar Madame gegaan. Jochem ligt uitgeput maar tevreden in zijn mand. Hij heeft gegeten en gedronken tot hij niet meer kon. Dorientje zit met haar ouders en grootmoeder aan tafel.

De kaarsjes branden helderder dan ooit.

„Gaan we nu Kerstfeest vieren?” vraagt ze zachtjes . . .

Mien Labberton

Op een driesprong

Lenie Konings zat op haar eigen kamertje op een laag stoeltje en hield haar koude handen naar de gloed van een elektrisch straalkacheltje gericht, dat ze kort geleden op haar vijftiende verjaardag gekregen had. Een dól cadeau had ze het gevonden. Nu kon ze de hele winter op haar eigen kamertje zijn, wanner ze dat maar wilde. Voor lezen, voor werken, om cadeautjes te maken, of zelfs om alleen maar wat met Hanneke te babbelen of om heel alleen wat te zitten piekeren en peinzen. Hè, onderweg op de fiets van catechisatie naar huis, tegen de wind in, met haar vergeten hand-